

Piramitlerin Sırrı

Eski Mısır uygarlığının görkemli anıtları olan piramitlerin gezegenimize başka dünyalardan gelen üstün teknoloji sahibi ziyaretçilerin tasarımı olduğuna inananların sayısı az değil. Oysa anlaşılıyor ki, bu dev yapılara ilham veren doğanın kendisi, ve bunları üstün bir uygarlığa taşıyıp kabul ettirenler de, bu doğayla mücadele içinde yaşamış yoksul göçebeler. Boston Üniversitesi'nden jeolog Faruk El-Baz'a göre yaklaşık 5000 yıl önce Mısır uygarlığının aniden yükselmesinin nedeni iki kültürün, Nil kıyılarında yaşayan çiftçilerle, batıdaki çölde yaşayan ve giderek artan kuraklık nedeniyle Nil Vadisi'ne sığınan göçebelerin kaynaşması. El-Baz, batıdan gelenlerin, doğa koşullarıyla mücadele içinde bilenmiş yeteneklerinin yanı sıra, doğal yer şekilleri hakkında ileri bilgileri de yeni yurtlarına getirdikleri görüşünde. Boston Üniversitesi'nin Uzaktan Algılama Merkezi'nin yöneticisi olan Mısır asıllı arkeolog, doğayla bu yakın tanışlığın piramitler ve ünlü Sfenks'in mimarisi için esin kaynağı olabileceğini söylüyor. El-Baz, ABD'de yanlanan

Achaeology dergisi'nin Mart-Nisan sayısında yer alan makalesinde, çöldeki sert kayaların rüzgarca piramit biçiminde yontulduğunu ve bu biçimleriyle rüzgar erozyonuna karşı direnç kazandıklarını öne sürüyor. Rüzgarlar, ayrıca Mısır'ın Batı Çölü'nde "yardang" diye adlandırılan ve tersine dönmüş gemi

gövdelerini andıran Sfenks benzeri yapılar da meydana getiriyor. El-Baz, bu yapılarda başa benzeyen çıkıntının daima rüzgarın geldiği yöne dönük olduğuna ve rüzgarın kaya dibinde oluşturduğu girdaplarca oyulduğuna işaret ediyor.

Science, 2 Mart 2001

En Eski Ders Aleti

En eski matematik dökümanlarından biri, M.Ö. 2000 - 1600 yılları arasında eski Babil döneminden kalma, avuç büyüklüğünde çivi yazısıyla yazılmış bir tablet. Plimpton 322 diye bilinen tablet, uzun süre bir arşiv belgesi sanılmış. Ta ki ünlü matematikçi Otto Neugebauer'in 1945 yılında içeriğini tanımasına kadar...Belge, aslında 60 temelli sayılarla yazılmış Pythagoras üçlüleriyle doluymuş. Bunlar, hepimizin bildiği, bir dik üçgenin tam sayı kenarlarıyla hipotenüsün uzunluğunu gösteriyor. Çivi yazılı belge gösteriyor ki, Phytagoras

teoremi, kendi kuramcısından 1000 yıl önce ispatlanmış. Bundan sonra iş, bu tabletin ne için yazıldığını anlamaya kalmış. Uzun yıllar boyunca kimi belgeyi gökbilim hesapları için geliştirilmiş bir trigonometri tablosu

olarak değerlendirmiş, kimi de dahi bir sayı kuramcısının eseri olarak görmüş. Ancak Oxford Üniversitesi Doğu Bilimleri Enstitüsü'nden Eleanor Robson'a göre tablet, sanılanlardan çok daha basit bir amaç taşıyormuş. Robson, tabletin zamanın bir matematik öğretmenin öğrencilerini sınamak için geliştirdiği bir cevap cetveli olduğu düşüncesinde. Araç, öğretmene her seferinde öğrencilerine farklı değerler vererek bir problem sorma, ve problemi kendi de çözme zahmetine katlanmaksızın doğru cevabı kontrol etme olanağı sağlıyormuş.

Science, 23 Şubat 2001